

Емил Коралов

Гъделчо

Един момък попитал прочут мъдрец:

– Чичо, искам да се прославя с добро дело. Каж ми, що да сторя?

Замислил се мъдрецът, па казал:

– Вземи тая свирчица. Излез на полето и свирни с нея. От земята ще излезе един бял козел с дълга брада като моята. Вземи това, което е окачено на шията му, после ще видиш какво ще стане.

Взел момъкът свирката и излязъл на полето. Свирнал. Разпукала се земята и от пукнатината изрипнал бял като сняг козел с дълга брада. Щом видял момъка, козелът побягнал. Впуснал се момъкът да го гони. Гонил го, гонил, спънал се и паднал. Докато се вдигне, козелът изчезнал.

– Остави се, синко, щом не го хвана веднага, не го търси повече! – рекъл му мъдрецът. – Козелът избяга в градината на страшен великан. А по-добре е с тоя великан да нямаш работа.

– Нищо, кажи ми, къде живее тоя великан?

Казал му мъдрецът. Тръгнал момъкът на път. Най-после намерил къщата на великана. До къщата зеленеела голяма градина с висока желязна ограда. Погледнал момъкът през пречките на оградата. В градина-та на тучна поляна подскачал белият козел. Пред портата стоял пазач.

– Ей, чичо – попитал момъкът. – Как мога да хвана козелата?

– Как ли – отговорил пазачът, – трябва или да се пребориш с великана, но той може да те надвие и погуби, или да погъделичкаш великана, нашия господар, по петите. Това значи, че ти му се покоряваш и тогава той ще ти даде козелата.

– Само това ли? – извикал момъкът. – Че от това по-лесно няма. Хайде пусни ме!

Пуснал пазачът момъка. Срещнали го слуги, дребни като джуджета. Завели го при великана. Той лежал на одър, постлан с кожи, сърдит като буря.

– Хайде – казали слугите, – погъделичкай господаря ни и кажи „гъдел, гъдел“, докато не те е схрускал.

Навел се момъкът.

– Гъдел, гъдел! – извикал той и почнал да гъделичка великана по петите.

Разведрило се малко лицето на великана и той не гледал вече така страшно, а почнал тихичко да се смее.

– Още, още! – рекли слугите на момъка.

И момъкът загъделичкал пак великана.

– Гъдел, гъдел! – викал той, а не забелязвал, че щом кажел „гъдел,

гъдел“, смалявал се с една педа.

– Хи, хи, хи! – смеел се все повече великанът.

– Още, още! – подканяли слугите.

– Гъдел, гъдел! – викал момъкът. Най-после великанът съвсем се разкиснал.

– Хайде – рекъл той на слугите си, – дайте му сега каквото иска!

Повели слугите момъка към градината. Но когато той се погледнал в малкия извор, който блестял край пътечката, що да види. Не бил вече предишният момък, а малко, жалко, грозно човече като слугите.

– Защо съм такъв? – извикал той. – Какво се е случило?

Разсмели се слугите:

– Така е, приятелю. Който с „гъдел, гъдел“ живее, такъв става.

И слугите го завели при козела. С треперещи ръце момъкът отвързал торбичката, що висяла на шията му, и бръкнал вътре. Но в торбичката имало само една златна пара.

– За една пара ли трябваше да стана такъв мъничък и грозен? – викал момъкът. – Излъга ме мъдрецът! – Но нямало какво да прави и той тръгнал да си иде. Когато излязъл от градината, из подземията, дето били затворени всички, които не искали да гъделичкат великана, се чули гласове:

– Мъдрецът не те излъга, но ти спечели парата по недостоен начин! Ние се бихме с великана, за да спасим честта и свободата си, а ти отиде да го гъделичкаш! Затова си толкова грозен и малък! Гъделчо, Гъделчо, хвърли тая пара!

Но момъкът не искал да се раздели с парата и тръгнал по-нататък.

– Гу-гу, гу-гу – загукали насреща му гълъбите от дърветата. – Гледайте, Гъделчо минава, за една златна пара продаде силата и свободата си и стана като гущер малък и смешен!

Много мъчно станало на момъка, но пак не хвърлил златната пара. Вървял, вървял, стигнал една рекичка.

– Вряк, вряк! – завикали жабите. – Гледайте го! Гъделчо минава! За една златна пара силата и хубостта си продаде. Сега е по-малък и от нас, жабите.

Ядосал се момъкът и хвърлил златната пара в реката.

И щом я хвърлил, от водата излязла една малка рибка и му казала:

– Много ти благодаря, момко, че ми спаси живота! Една змия искаше да ме ухапе, но тежката пара, която ти захвърли, я уби. Кажи какво искаш да ти дам! Купчина злато или желязна тояга.

Замислил се Гъделчо.

– Не ти искам златото! Дай ми тоягата!

Гмурнала се рибката на дъното, изнесла му тоягата. Грабнал я момъкът и се върнал при великана.

– Какво искаш? – попитали го слугите. – Да гъделичкаш ли?

– Да.

– А защо носиш тая тояга?

– Подпирам се, болят ме краката.

Завели го при великана.

– Великане – рекъл момъкът, – аз се посрамах пред целия свят, но сега съм дошъл да си изкупя срама. Ставай да се борим! По-добре славно да загина, отколкото да бъда твой роб и да съм жалко джудже.

– Тъй ли? – викнал великанът и се хвърлил да го сграбчи, но в това време момчето замахнало с железната тояга.

Че като заиграла оная тояга: трах, трах – свалила в миг великана на земята.

– Стига! – крещял великанът.

– Още, още! Гъдел, гъдел! – викал момъкът.

И той блъскал великана с тоягата, докато великанът издъхнал. Тогава из подземията излезли всички затворени. С радост прегърнали те момъка:

– Ти спаси своята чест и ни върна свободата!

Тъй се сбъднали думите на мъдреца и момъкът станал славен и прочут.

КРАЙ

© Емил Коралов

Сканиране, разпознаване и редакция: moosehead, 2008

Издание:

Приказки от български писатели
Издателство „Български писател“, 1981 г.
с/о Jusautor Sofia

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8911>]